

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci žalobcu: **J.**, bytom **V.L.**, právne zastúpeného JUDr. **L.**, advokátom v **D.**, proti žalovanému: **Krajský pozemkový úrad v Trnave**, Vajanského č. 22, Trnava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KPÚ B2010/00015 zo dňa 8.1.2010, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Trnave č. k. 24S/21/2010-32 zo dňa 23.3.2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 24S/21/2010-32 zo dňa 23.3.2011 **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Trnave napadnutým rozsudkom uvedeným vo výroku toho rozhodnutia zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia č. KPÚ B2010/00015 zo dňa 8.1.2010, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Dunajskej Strede č. j. D/2009/00449-10 zo dňa 28.10.2009 o zastavení konania o reštitučnom nároku žalobcu z dôvodu podľa § 30 ods. 1 písm. d/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „SP“). O trovách konania rozhodol krajský súd tak, že žalobcovi ich náhradu nepriznal.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru o zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu. Konštatoval že správne orgány na oboch stupňoch postupovali v duchu spolupráce s účastníkom konania pri odstraňovaní väd jeho podania – viackrát žalobcovi predĺžili lehotu na predloženie požadovaných dokladov, prerušili konanie a navyše žalobca bol od počiatku zastúpený advokátom. Napriek týmto skutočnostiam žalobca nepredložil správny orgánom všetky podklady potrebné pre rozhodnutie, najmä nepredložil dôkaz, že jeho právni predchodcovia boli pôvodnými vlastníkami žiadaných nehnuteľností, v akom podiele a na základe akého titulu prešli nehnuteľnosti na štát. Z výmeru vydaného Poverenictvom pôdohospodárstva a pozemkovej reformy bolo zrejmé len to, že podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. a nariadenia č. 64/1946 Sb. boli dotknuté pozemky pridelené do vlastníctva Pasienkového spoločenstva obcí Veľký Lég – Bystričania, kolonisti, 1.6.1948, no nebolo preukázané, kto tvoril toto pasienkové spoločenstvo. Krajský súd v argumentácii poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 4Sž-o-KS/62/2006, v zmysle ktorého SP rozlišuje všeobecné a špeciálne náležitosti podania; neoddeliteľnou súčasťou podania sú prílohy preukazujúce splnenie podmienok hmotnoprávných predpisov nevyhnutných na priznanie oprávnenia, napr. listinné dôkazy s katastra nehnuteľností. Zdôraznil, že rozsah pomoci poskytovanej správny orgánom pri odstraňovaní nedostatkov podania nie je absolútny, ale zákon tu vychádza z predpokladu aktívnej spolupráce účastníkov konania.

Proti tomuto rozsudku podal žalobca odvolanie žiadajúc rozsudok krajského súdu zmeniť a rozhodnutia správnych orgánov zrušiť a vec im vrátiť na ďalšie konanie. Tvrdil, že súd vec nesprávne právne posúdil, pretože nezhodnotil skutočnosť, že v priebehu správneho konania predložil správnym orgánom viaceré listinné dôkazy. Vyjadril názor, že výmer vydaný poverenctvom je dostatočným dôkazom o prechode vlastníctva k pozemkom – je reštitučným titulom a uviedol, že majetok bol následne odovzdaný do vlastníctva družstva bez náhrady na základe zákona č. 81/1949 Zb. a bez vydania právneho aktu, ktorý by smeroval proti právnym predchodcom oprávneného.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť, pretože podanie žalobcu trpelo nedostatkami, ktoré neboli odstránené ani v dodatočne poskytovaných a predlžovaných lehotách.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 246c ods. 1 OSP v spojení s § 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 20. decembra 2011 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 OSP).

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 503/2003 Z.z. právo na navrátenie vlastníctva k pozemku môže uplatniť oprávnená osoba do 31. decembra 2004 na obvodnom pozemkovom úrade, v ktorého obvode vlastnila pozemok, a zároveň preukáže skutočnosti podľa § 3 uvedeného zákona. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne.

V zmysle § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z. oprávneným osobám sa navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku odňatia bez náhrady postupom podľa zákona Slovenskej národnej rady č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 503/2003 Z.z. na konanie podľa odseku 2 sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.

Podľa § 19 ods. 1 Správneho poriadku podanie možno urobiť písomne alebo ústne do zápisnice, alebo elektronickými prostriedkami podpísané zaručeným elektronickým podpisom podľa osobitného zákona. Možno ho urobiť aj telegraficky alebo telefaxom; také podanie obsahujúce návrh vo veci treba písomne alebo ústne do zápisnice doplniť najneskôr do troch dní.

Podľa § 19 ods. 2 Správneho poriadku **podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu. Z podania musí byť zrejmé, kto ho podáva, akej veci sa týka a čo sa navrhuje. Osobitné právne predpisy môžu ustanoviť jeho ďalšie náležitosti.**

Podľa § 19 ods. 3 Správneho poriadku **pokiaľ podanie nemá predpísané náležitosti, správny orgán pomôže účastníkovi konania nedostatky odstrániť, prípadne ho vyzve, aby ich v určenej lehote odstránil; súčasne ho poučí, že inak konanie zastaví.**

Podľa § 30 ods. 1 písm. d) Správneho poriadku správny orgán konanie zastaví, ak účastník konania na výzvu správneho orgánu v určenej lehote neodstránil nedostatky svojho podania a bol o možnosti zastavenia konania poučený.

Z obsahu spisu krajského súdu, ktorého súčasťou bol aj administratívny spis žalovaného, vyplýva, že žalobca si podaním, doručeným obvodnému pozemkovému úradu dňa 31.12.2004, uplatnil nárok na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam v k. ú. V. podľa zákona č. 503/2003 Z.z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 180/1995 Z.z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov a to z dôvodu podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona č. 503/2003 Z.z., s tým, že pôvodnými vlastníckmi žiadaných nehnuteľností boli v čase prechodu na štát jeho rodičia.

Vzhľadom na to, že žalobca k žiadosti nepriložil doklady preukazujúce oprávnenosť jeho nároku, správny orgán konanie prerušil a žalobcu vyzval na doloženie potrebných dokladov a to konkrétne: **zoznam pôvodných vlastníkov „Pasienkového spoločenstva obcí Veľký Lég – Bystričania, kolonisti“, doklad o vlastníctve pôvodných vlastníkov, identifikácia parciel, doklad o odňatí nehnuteľností štátom, matričné doklady na preukázanie príbuzenského vzťahu, dedičské rozhodnutie po pôvodných vlastníkoch.** Prvostupňový správny orgán zároveň žalobcu poučil o následku zastavenia konania v prípade uplynutia poskytnutej 90-dňovej lehoty. Na žiadosť žalobcu bola lehota predĺžená. Žalobca doložil správnomu orgánu identifikáciu parciel, pozemnoknižné vložky a úmrtné listy F. a B. (pôvodných vlastníkov). Z dôvodu, že žalobca nedoložil ostatné požadované podklady, obvodný pozemkový úrad konanie zastavil s poukazom na § 30 ods. 1 písm. d/ SP.

Žalobca napadol uvedené rozhodnutie odvolaním, v ktorom uviedol, že počas prerušenia konania predložil viaceré listinné dôkazy, teda vo veci konal; nečinný bol práve správny orgán, ktorému došlo uplatnenie nároku dňa 31.12.2004, no konat' začal až 17.6.2009.

Žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil s tým, že žiadateľom bola poskytnutá dostatočne dlhá lehota na zabezpečenie požadovaných dokladov, no žalobca neprejavil v konaní dostatočnú súčinnosť a jeho právny zástupca nedostatočne presadzoval oprávnené záujmy svojho klienta. Dodal, že samotné uplatnenie si reštitučného nároku v zákonnej lehote nemá za následok splnenie podmienok na navrátenie vlastníctva, pretože ide o procesný úkon – návrh v zmysle § 19 SP, ktorým sa správne konanie začína. Predmetom konania je potom preukázanie opodstatnenosti návrhu. Dôvodil, že absentujúca listina preukazujúca prechod na štát jedným zo spôsobov uvedených v § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. a zoznam pôvodných vlastníkov pozemkového spoločenstva, ktoré sú nevyhnutné pre správne a úplné zistenie skutočného stavu veci, neboli doložené a z tohto dôvodu prvostupňový správny orgán správne konanie zastavil s poukazom na § 30 ods. 1 písm. d/ SP.

Predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu o zamietnutí žaloby žalobcu, preto Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací primárne v medziach odvolania preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že krajský súd sa zaoberal všetkými námietkami žalobcu a pokiaľ dospel k záveru, že preskúmané správne rozhodnutia boli vydané v súlade so zákonom a žalobné dôvody neboli relevantné, bolo potrebné rozhodnutie súdu, ktorý zamietol žalobu žalobcu, keď vzhľadom na spoľahlivo zistený skutkový stav veci v správnom konaní považoval postup žalovaných správnych orgánov ako aj ich rozhodnutia za vydané v súlade so zákonom, považovať za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a dôvody v ňom uvedené si osvojuje ako svoje vlastné s poukazom na § 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 219 ods. 2 OSP. Odvolací súd len konštatuje, že odvolanie sa neodlišovalo od dôvodov podanej žaloby na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného, s ktorými dôvodmi sa súd prvého stupňa v plnom rozsahu vysporiadal a jeho skutkové zistenia aj právne závery sú vecne správne.

Odvolací súd k námietke žalobcu, že z výmeru poverenictva vyplýva, že pozemky boli pridelené do vlastníctva pasienkového spoločenstva a tento výmer je preto dostatočným dôkazom a zároveň reštitučným titulom, poukazuje na skutočnosť, že z tohto výmeru vyplýva, že role a pasienky (v ňom špecifikované parcelným číslom a výmerou) boli na základe prídellového plánu, podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení pôdohospodárskeho majetku Nemcov, Maďarov ako aj zradcov a nepriateľov slovenského národa, pridelené „Pasienkovému spoločenstvu obcí: Veľký Lég – Bystričania, kolonisti“, a to v celosti; z výmeru a ani z inej doloženej listiny nemožno zistiť pôvodných vlastníkov, teda nebolo preukázané, že pôvodní vlastníci,

po ktorých si žalobca uplatnil reštitučný nárok, boli tiež vlastníkami pôdy takto odňatej - žalobca teda nedoložil žiaden dôkaz svedčiaci tomu, že F. a B. – rodičia žalobcu - boli skutočne osobami, ktorých vlastníctvo k pozemkom prešlo v rozhodujúcom období do vlastníctva štátu alebo inej právnickej osoby niektorým zo spôsobov uvedených v ustanovení § 3 zákona č. 503/2003 Z.z. Preto sa odvolací súd stotožnil s názorom správnych orgánov aj krajského súdu, že žalobca nedoložil všetky doklady preukazujúce oprávnenosť reštitučného nároku a to ani napriek viacerým výzvam a predĺženiu lehôt na ich doloženie.

Najvyšší súd ďalej uvádza, že podľa čl. 47 Ústavy SR každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi a orgánmi verejnej správy od začiatku konania a za podmienok ustanovených zákonom. Túto pomoc poskytujú súdy, orgány verejnej správy a na zmluvnom základe aj advokáti. Uvedená ústavná zásada je v správnom konaní premietnutá do § 3 ods. 2 SP, v zmysle ktorého sú správne orgány povinné poskytovať pomoc a poučenia účastníkom konania, zúčastneným osobám a iným osobám, ktorých sa konanie týka, aby pre neznalosť právnych predpisov neutrpeli v konaní ujmu. K takejto forme pomoci patrí aj pomoc a potrebné poučenie v súvislosti s odstraňovaním nedostatkov podania. Rozsah pomoci poskytovanej správnym orgánom v súvislosti s nedostatkami podania nie je absolútny a nemá nahrádzať pomoc poskytovanú účastníkovi konania advokátom. Správny orgán účastníka vyzve na odstránenie nedostatkov v primeranej lehote a zároveň ho poučí, aké dôsledky môže mať neodstránenie nedostatkov pre ďalší priebeh konania.

Odvolací súd vo svetle vyššie uvedeného konštatuje, že správne orgány postupovali v súlade so zákonom a z neho vyplývajúcimi povinnosťami pri odstránení nedostatkov podania a žalobcovi, ktorý bol od začiatku správneho konania riadne zastúpený osobou práva znalou, poskytli mu riadne poučenie ako aj dostatočnú lehotu (na jeho žiadosť opakovane predĺženú) na doloženie chýbajúcich dokladov, bez ktorých nebolo možné posúdiť oprávnenosť žalobcovho reštitučného nároku. Odvolací súd dodáva, že žalobca chýbajúce doklady nedoložil ani k dnešnému dňu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky odkazuje na svoj rozsudok zo dňa 27.9.2011 sp. zn. 1Sžr 21/2011 a konštatuje obdobnosť právnej problematiky v prejednávanej veci

s rozsudkom sp. zn. 1Sžr 21/2011 najmä v tom, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvedeným rozsudkom potvrdil rozsudok Krajského súdu v Trnave, ktorým zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia č. KPÚ-B2008/00298 zo dňa 9.5.2008, ktorým žalovaný zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Trnave č. K2008/00809 zo dňa 27.2.2008 o zastavení konania o reštitučnom nároku žalobcu z dôvodu podľa § 30 ods. 1 písm. d/ zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (ďalej len „SP“). Text odôvodnenia hore uvedeného rozsudku Najvyššieho súdu sa ďalej v príslušnom rozsahu uvádza:

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe vyššie uvedeného ako aj ustálenej judikatúry súdu preto napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 ods. 2 OSP potvrdil.

Pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 250k ods. 1 OSP, keď žalobcovi náhradu trov konania nepriznal, lebo nebol v konaní úspešný. Žalovanému zákon priznanie náhrady trov konania neumožňuje.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 20. decembra 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová